

การศึกษาไทยลง [[への]] เพาะหลักสูตร [[(ه)لوا]] รังแกเด็ก ตอนที่ 2 : นักเรียน หรือ กรรมกร?

นำเสนอด้วย : 12 ส.ค. 2556

โดย... กิตติศักดิ์ โภสมบัติ

“หากเปรียบชีวิตเด็กนักเรียนเหมือนดวงดาวที่ส่องแสงในท้องฟ้า การศึกษาไทยก็เปรียบเสมือนหลุมดำอัมมหิตที่กัดกินและดูดกลืนอนาคตของเด็กลงไปสู่น้ำบึงแห่งความมีดบอด”

หากท่านผู้อ่านมีบุตรหลาน (ผมไม่คิดจะมีลูกครบได้ที่การศึกษายัง嫩่ออยู่เช่นนี้ เหตุเพราะสิ่งสารลูกด้วยไม่อยากให้ลูกต้องมาท่านทุกทรามนักับการศึกษาสิ่งคิดดังที่เห็นๆ กันอยู่ในปัจจุบันนี้) ลองขอตารางเรียนในแต่ละวันของบุตรหลานของท่านมาดูพิจารณาดู ท่านอาจตกใจว่า ทำไมมันถึงแน่นอย่างนี้!

ผมเองก็เคยผ่านความทุโควดเข้าข้องการศึกษาไทยมาเหมือนกัน สมัยเรียนก็รู้สึกอีกด้วยแต่เวลา
แม้ตอนนี้จะพนสภากการเป็นนักเรียน นักศึกษามานานแล้ว (แต่ไม่เคยพนสภานักเรียนชีวิต)
ผมก็ยังรู้สึกหงุดหงิดและอึดอัดแทนนักเรียนไทยทุกรุ่นที่ได้เห็นต่างเรียนที่ไม่รู้ว่ามีไว้สำหรับนักเรียน หรือ
กรรมการทางการศึกษากันแน่? ด้วยความ “หนัก” และ “แน่” ที่มีความคงทนสูง
โดยการรักษามาตรฐานความหนักแน่นเอาไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ
และแม้ว่าจะเรียนกันอย่างหนักหน่วงและนาเป็นห่วงกันถึงเพียงนี้ เด็กไทยจำนวนมากก็ยังไปเรียนกวดวิชา กันต่อ

ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถหาคำใดๆ ในโลกมาใช้ชิบหาย สภาพการศึกษาไทยในปัจจุบันได้ดีไปกว่าคำว่า “มะเร็งระยะสุดท้าย” ของศala ได้เลยครับ

ในบทความตอนที่แล้ว ได้มีการกล่าวถึงการทำ Career Testing ในเด็ก Year 8 และ 9 เพื่อสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับสายอาชีพและสายการเรียนที่เป็นไปได้ของเด็กพิจารณาจากความชอบ ความถนัดและความสามารถใจของเด็กเป็นสำคัญ หลังจากที่ได้ผ่านการทดสอบวัดความสามารถนัดในระดับ Year 8 และ Year 9 มาแล้ว ตามลำดับ เมื่อเด็กขึ้นเรียน O-Level (Year 10-11) เด็กจะเลือกเรียน 8 วิชาด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน เมื่อถึง A-Level (Year 12-13 ประมาณ ม.5 - ม.6) เด็กจะเรียนเพียง 3-4 วิชา ซึ่งเป็นรายวิชาที่ตนรักและมีความสูงที่ได้เรียน เด็กจะเรียนกันอย่างเข้มแข็งข้นเอาจริงเอาจัง โดยเนื้หางจะเจาะจงลงลึกและอาจลึกไปถึงระดับมหาวิทยาลัย

ยกตัวอย่างพ้อสังเขปได้ เช่น เด็กที่ต้องการเรียนหนทาง เมื่อขึ้น A-level ก็จะได้เรียนในรายวิชาที่เกี่ยวของกับและจำเป็นต่อการเป็นหนทางที่มีคุณภาพ เช่น ชีววิทยา (มีให้เลือกเป็นชีววิทยาทั่วไปหรือชีววิทยาของมนุษย์) คемี จิตวิทยา เป็นต้น นี้เป็นแบบอย่างของการศึกษาอันน่าชื่นชมยกย่อง เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งผลิตคนคุณภาพ มีความรู้ลึก รู้จริง เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และที่สำคัญผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน แม้จะหนักบาง เด็กเป็นสุขและพอใจ เพราะได้เรียนในสิ่งที่ตัวเองชอบ ถนัด และสนใจ เรื่องดีๆ แบบนี้ ทำไม่ผิดมีอำนาจจรบริหารการศึกษาบ้านเราถึงคิดไม่ได

ๆ เราปล่อยสัตว์เข้ากระวง?

มากไปกว่านั้น บ้านเรานำการทดสอบวัดแ雷ความถนัดมาใช้กันแบบเปลือกๆ ด้วยการจัดสอบเก็บเงินเด็ก หวังผลกำไรจนกล้ายเป็นภาระแสวงหาผลประโยชน์จากนักเรียน แบบทดสอบก็เป็นเพียง multiple choices และสอบเพียงแค่ไม่กี่ชั่วโมง (ตรงข้ามกับประเทศอังกฤษซึ่งทดสอบกันต่อเนื่องหลายเดือน และละเอียดถี่ถ้วนถึงสองปี) ผลลัพธ์ที่ได้จึงขาดความคงเส้นคงวา ได้ข้อมูลเพียงมิติเดียว ซึ่งบอกอะไรไม่ได้มากนัก ผลกระทบจึงตกไปอยู่ที่เด็ก ถือเป็น “การหลอกลวง” ที่ยากจะให้อภัย เพราะนอกจากจะไม่ได้ทำให้เด็กรู้จักตัวเองอย่างถ่องแท้แล้ว ยังเป็นการหลอกตัวเอง หลอกให้คิดว่า รู้จักตัวเองดีแล้ว

การได้เกิดมาเป็นเด็กนักเรียนไทยนั้นมาพร้อมกับโชคชะตาอันยากที่สุดประมีนเกินประมาณที่เด็กทุกคนต้องเผชิญ อย่างมีอาจที่ลึกเลี่ยงได้ ตัวอย่างอันประจักษ์ด้านหนึ่งก็คือ ชะตากรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวคือ แมวจะเรียนชั้นม.ปลาย ซึ่งเป็นการเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแล้ว ก็ยังคงทนเรียนไม่ลงที่ตนเองไม่ได้ชอบ ชำราญยิ่งไปกว่านั้น ลิ่งที่ตนเองไม่สนัต ไม่ชอบเหล่านั้น ได้กล้ายมาเป็นอุปสรรคขวางหนทางการเรียนรู้ของเด็ก เพราะมันได้แย่ง และเบี่ยดบังเวลาของนักเรียนจากการอุทิศตนและทุ่มเทให้กับสิ่งที่ตนเองชอบ ตนเองถนัดและมีความสุขกับมัน

ลักษณะเช่นนี้เป็นการลดทอนศักยภาพในตัวเด็ก นักเรียนที่มีแกร่งเป็นอัจฉริยะด้านฟิสิกส์ อาจกล้ายเป็นเพียงเด็กธรรมดائع คนหนึ่ง เพราะไม่อาจทุ่มเทเวลาให้กับฟิสิกส์ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องมาเสียเวลาไปกับการเรียนสังคม เรียนศิลปะ นี่จึงถือเป็นการทำรายเด็กทางอ้อม เป็นทำลายทรัพยากร้อนแรงคุณภาพของชาติ และทำลายชาติในที่สุด

Bertrand Russell นักปรัชญาผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดตลอดกาล เคยกล่าวไว้ว่า “Men are born ignorant, not stupid. They are made stupid by education.” เด็กเกิดมาพร้อมกับศักยภาพที่จะเรียนรู้และเจ็บเป็นคุณเดิ่ง เก่ง และมีความสุข แต่การศึกษาที่มีดบอดได้ค่อยๆ ทำลายศักยภาพเหล่านั้น เด็กกำลังดูกเป็นเหยื่อโดยไม่รู้ตัว เหยื่อที่มีเดิมพันเป็นชีวิต ชีวิตที่ถูกทำรายและทำลายจากสิ่งที่ควรจะสร้างสรรค์ชีวิตเด็ก นั่นคือ การศึกษา

หากการศึกษาประเทคโนโลยีกับปล่าวอย่างไรให้เก่ง ฝึกกุมขันธ์ชำนาญ และฝึกสิ่งปืนตันไม่ให้คล่อง การศึกษาบ้านเราก็กำลังจับปลาหมาหัดบิน ลิงมาหัดว่ายน้ำ และนกมาหัดปืนตันไม!

สมัยเป็นนิสิตฝึกสอน ผม.เห็นลูกศิษย์ ม.ปลาย หลายคนใช้ชีวิตอยู่ด้วยความเครียดและวิตกกังวล
ไม่ใช่ เพราะไม่รู้ว่าชอบอะไร แต่เป็นเพราะต้องท่านเรียนสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ ตก膺ัน และสาร-อาทิตย์
ก็ต้องไปเรียนกวดวิชา เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีความเชื่อฟังหัวใจ
โรงเรียนไม่สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ตามที่นักเรียนต้องการ
จึงห่วงใ酲ความรู้จากการไปเรียนในโรงเรียนกวดวิชาแทน จะว่าไปแล้ว บุตรหลานของเรา
ก็ไม่ต่างอะไรกับกรรมกรทางการศึกษาที่ต้อง “แบก”
รับวิชาความรู้ที่ถูกดัดเยียดมาให้อย่างหนักหน่วงเพื่อเอาไปสอบทำคะแนน

คงไม่มีใครอยากให้ลูกหลานของเราเป็น “กรรมกร” ตั้งแต่ยังเรียนอยู่

**แต่จะทำอย่างไรได้ครับ? ชะตากรรมอันน่าเวทนาของเด็กไทยผู้ไร้เดียงสา
ควรควรอุ่นรับผิดชอบ?**

ก่อนจะจบบทความนี้ อีกสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับระบบการศึกษาของประเทศไทยก็คือ การศึกษาของเขามุ่งเน้นการปลูกฝังนักเรียนให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) การเรียนการสอนของเขามีการจัด Debate อยู่เป็นประจำเพื่อให้นักเรียนได้อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ โดยจัดให้นักเรียนได้มีการนำเสนอ วิเคราะห์ และวิจารณ์ประเด็นที่สนใจในลักษณะของการสนทนากิ่งการโตว่าที การจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ ทำให้เด็กรู้จักคิดอยุ่บนหลักของเหตุและผล รู้จักหาหลักฐาน ขอเท็จจริงมาสนับสนุนความคิดของตนและหักลงข้อเสนอของผู้อื่น รวมทั้งยังเป็นการสอนให้รู้จักฟังผู้อื่น ยอมรับ และเคารพความแตกต่างทางความคิดของกันและกันอีกด้วย ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดความหลากหลายในการเรียนการสอนนานาเรขา เด็กมีชัยชนะเราใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ตัดสินใจบนความเชื่อมากกว่าขอเท็จจริง มีพัฒนาการที่แทบจะเป็นไปไม่ได้ เพราะเด็กไม่ชอบ “คิด” แต่ชอบ “จำ” เพื่อไปตอบขอสอบลูกเดียว สอบเสร็จก็ลืม เลิก ล้างไปกันหมด!

การ Debate ถือเป็นกระบวนการพื้นฐานที่สำคัญจำเป็นอันขาดเสียมิได้ในสังคมประชาธิปไตย
และการ Debate เป็นการเตรียมพร้อมฝึกทักษะและปลูกฝังทัศนคติสู่การเป็นประชาชนที่ดีในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนที่ยอมรับเสียงข้างมากอย่างไม่ถือโถห์โกรธแคนฝ่ายตรงข้าม ประชาชนที่เห็นผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัว นักการเมืองในประเทศไทยที่เป็นผู้นำทั้งขนาดกันในรัฐสภา พอดีนุ่อกจากภารกิจไปดื่มชา กันจันท์เพื่อไว้ซึ่งความบادหามาได้ ทั้งสิ้น มันช่างเป็นภาพที่น่ารัก น่าเคารพ และน่าหันถือ

สภาพของการศึกษาในประเทศไทยมีส่วนกำหนดวิวัฒนาการของประชาธิปไตย

พระประชาริปไตยถือเสียงคนข้างมาก และเพื่อการศึกษาคือเครื่องมือแห่งการสร้างคนไทย ประชาริปไตยก็เป็นไปในลักษณะของคนสวนใหญ่นั้น การศึกษาสร้างคนสวนใหญ่มาเป็นอย่างไร ประชาริปไตยก็เป็นไปในลักษณะของคนสวนใหญ่นั้น

ประชาธิปไตย? เรายร้องแล้วหรือ?

สุดท้ายนี้

จุดมุ่งหมายของบทความทั้งสองตอนนี้ต้องการเชิญชวนให้เรารองทบทวนการศึกษาของเราร่องอย่างจริงจัง พิจารณาอย่างพินิจคิรครวญดูว่า เรากำลังทำอะไรกันอยู่? ลองถูกตัวเราเองดูว่า มันถึงเวลาแล้วหรือยังกับการลูกขี้นมาเปลี่ยนแปลงการศึกษาอย่างชนิดถอน根ถอนโคน อย่างไรก็ตาม การยกย่องสรรเสริญ เชิดชูการศึกษาของประเทศอังกฤษ และนำมาเปรียบเทียบกับการศึกษาไทยดังปรากฏในบทความ มีได้หมายความว่า การศึกษาของเขาน่าจะดีเลิศ ไร้ข้อบกพร่องไปเสียที่เดียว และไม่ได้หมายความว่า เราจะต้องตามเขาหรือต้องเอาอย่างเขาทุกอย่าง เพียงแต่ให้เราหักห้ามเลือกและหักห้ามใช้อย่างเข้าใจ อย่างถึงแก่นแท้ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอกย้ำให้วิทยาการหรือความรู้ของฝรั่งมาใช่ว่า “การงานสิงได้ของเขานี่ดี ควรจะเรียนรำเอาไว้ ก็เอาอย่างเขา แต่อย่าให้นักอีเมล์ไปเสียที่เดียว”

สำหรับบทความในตอนหน้า (ถ้ายังมีชีวิตอยู่และยังมีโอกาสได้เขียน)
ผู้อ่านนี้ก็ไม่ออกว่าจะเขียนอะไร นึกออกแล้วจะเขียน เมื่อเขียนแล้วท่านก็จะได้อ่านครับ!

ที่มา [ASTVผู้จัดการออนไลน์](#) 11 สิงหาคม 2556

เรื่องที่เกี่ยวข้อง

□ **การศึกษาไทยลุง "เหว"** เพราะหลักสูตร "เลว" รังแกเด็ก ตอนที่ 1 :
กว่าจะรู้จัก(ตัวตน)ก็สายเสียแล้ว!

<http://www.kroobannok.com/60269>